

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMĚŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMĚŘI

Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze

PŘEDNÍ ZPRÁVA
VÝZKUMŮ

Průzkumy v
Průzkumy v

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

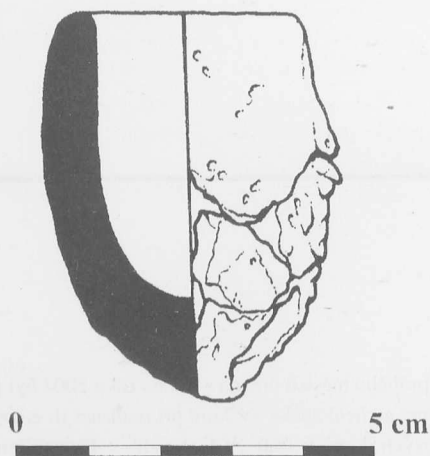
ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

Obr. 2. Brno, „V Černých“. Tyglík.
Brno, „V Černých“. Schmelztiegel.

sebe v jižní části pozemku, na hraně potoční nivy. Vzhledem k tomu, že v jejich výplních byly objeveny předměty dokládající metalurgii barevných kovů (tyglík – obr. 2 – a zlomky strusky) a textilní produkci (přesleny), lze prozkoumané stavby považovat za pozůstatek řemeslného areálu, situovaného z praktických i bezpečnostních důvodů na okraj předpokládané osady, do těsné blízkosti vodního zdroje.

Michal Přichystal, ÚAPP Brno

Literatura

Parma, D. 2004: Brno (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město), PV 45, 183.

Resumé

Brno (Kataster Ivanovice, Bez. Brno-město), „V Černých“. Latènezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ČELČICE (okr. Prostějov)

„Louky“, Doba halštatská (Platěnická fáze KLPP), doba laténská (LT B-C). Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících dubnu až červenci 2004 probíhaly zemní práce související s rekonstrukcí vysokotlakého plynovodu v úseku mezi Vyškovem a Klopoticemi. Celá trasa liniového výkopu byla průběžně sledována a narušené archeologické situace byly zkoumány a dokumentovány.

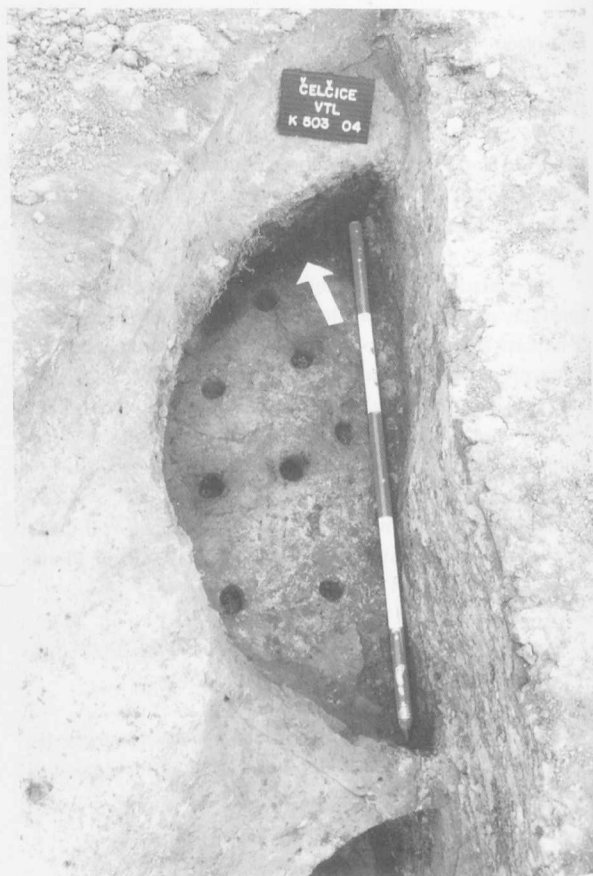
Z geomorfologického hlediska leží katastr obce Čelčice v akumulační rovině podél řeky Romže, označované jako Romžská niva (Demek a kol. 1987, 438). Ta je součástí vyšší jednotky zvané Prostějovská pahorkatina (ibid. 421), která tvoří západní část Homomoravského úvalu (ibid. 202). Osídlenou polohu najdeme na pravobřežní terase říčky Valové – přesněji na terénní vlně, která se táhne severně silnice směřující z Čehovic do Čelčic. Lokalitou prochází vrstevnice 205 metrů. Na ZM 1:10 000, list 24-24-18, místo výzkumu leží v okolí bodu o souřadnicích 458 mm od Z s.č. a 251 mm od J s.č.

Archeologické objekty a situace zaznamenané v polní trati „Louky“ dokládají existenci sídliště v období platěnického stupně komplexu lužických popelnicových polí. Podařilo se zde

prozkoumat část hliníku a tři menší sídlištní jámy, které poskytly nejen zlomky keramiky, ale i přesleny, hliněná závaží, fragmenty znotěrek a soubory zvířecích kostí.

Na stejném místě byla v době laténské, přesněji na přelomu stupňů LT B2/C1 (tj. kolem poloviny 3. století př. n. l.), vybudována vertikální dvoukomorová pec s kruhovým roštěm a dvěma vzduchovými kanály, před nimiž byla předpecní jáma. Při poslední vsázce, tvořené výhradně jemnou na kruhu točenou keramikou, došlo zřejmě ke zborcení roštu a tím i k zničení vypalovaných nádob. Destrukce pece byla spolu s fragmenty keramiky odstraněna do prostoru předpecní jámy tak, že na jejím původním místě zůstala pouze část středové příčky a propálené podloží respektující původní tvar komor. Následně byla zbudována nová hrnčířská pec, jejíž předpecní jáma byla zahloblena právě do již zmíněného propáleného podloží. Správně vytyčená při její výstavbě pak posloužila zároveň jako planýrka destrukcí zaplněného prostoru předpecní jámy starší pece. I druhá z hrnčířských pecí byla bohužel z větší části zničena, tentokrát však již recentní rýhou plynovodu.

Z katastrálního území obce Čelčice byly archeologické nálezy dosud registrovány pouze z polní trati Člupy (Šiška 1980; týž 1993, 244, obr. 3), která tvoří jihovýchodní okraj rozsáhlého polykulturního sídliště v poloze Jelítka u Čehovic. Jednalo se však pouze o nevýraznou kolekci zlomků laténské keramiky. Sledování liniových výkopů pro uložení plynovodu

Obr. 3. Čelčice, „Louky“. Detail hliněného roštu s průduchy v mladší z dvojice laténských hrnčířských pecí (obj. 503B).
Detail des latènezeitlichen Töpferofens.

ního řádu přineslo tedy hned několik nových poznatků o pravěkém osídlení v této části Prostějovska.

Pavel Fojtík, ÚAPP Brno

Literatura

- Demek, J. a kol. 1987: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha
- Šiška, D. 1980: Bedihošť, Čelčice, Hrubčice, Ivaň, Klenovice na Hané, Nezamyslice-Těšice, Víceměřice. In: Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku za rok 1979. VVM XXXII/1980, 341–347.
- Šiška, D. 1993: Nové poznatky o keltském osídlení Prostějovska (1973–1993). Pravěk NŘ 3, 239–261.

Resumé

Čelčice (Bez. Prostějov), „Louky“. Hallstattzeit (Platénice Phase der Kultur der Lausitzer Urnenfelder), Latènezeit (LT B–C). Siedlung. Rettungsgrabung.

HRADEC NAD MORAVICÍ (okr. Opava)

„Městečko“. Doba halštatská, Platénická fáze KLPP. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

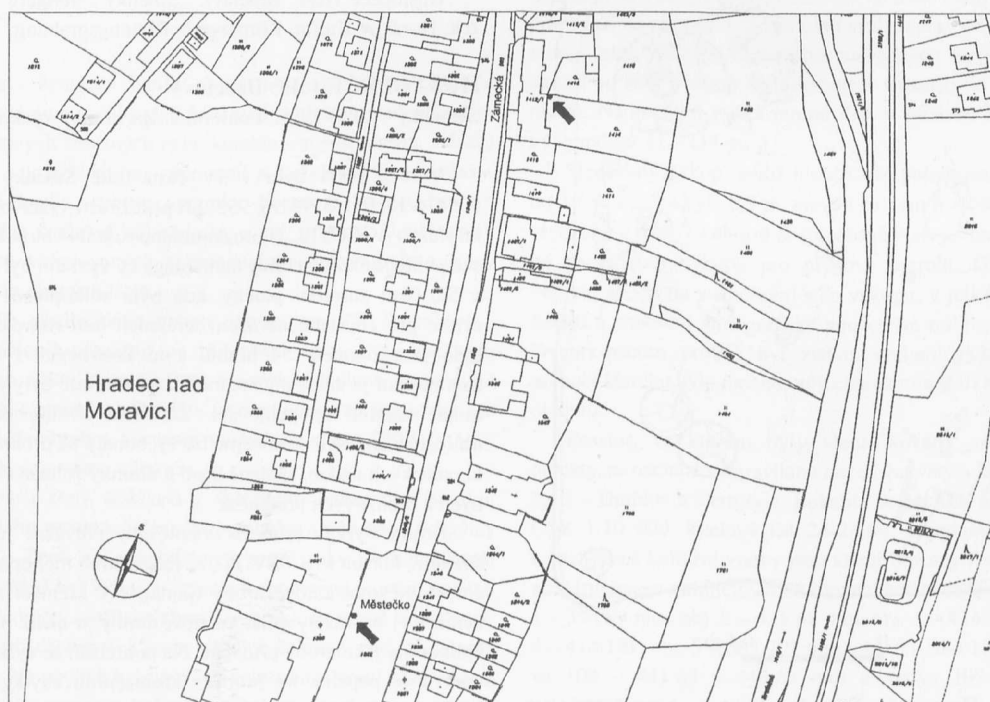
Během II. etapy prací souvisejících s celkovou rekonstrukcí prostoru před tzv. Červeným zámek byly na přelomu května a června 2004 v depresích skalnatého podloží objeveny zbytky kulturní vrstvy z období platénické fáze KLPP. Ty se vyskytovaly na parcele č. 1322 ve vzdálenosti 2 až 7 m severně od SV nároží Červeného zámku a byly v hloubce cca 60–70 cm (ZM 1:25 000, mapový list 15-342 Hradec nad Moravicí, 120 mm od Z a 320 mm od J s.č.). Tato vrstva, pra-

covně rozlišená na dvě samostatné kumulace, pokračovala plošně do neodkryté části sousední parcely 1321 a situace tak nemohla být prozkoumána celá. S výjimkou sporného zahloubení kruhovitěho tvaru v JV „nároží“ kumulace č. 2 zde nebyly zachyceny intencionálně vytvořené sídlištní objekty. Relikty vrstev, jejichž mocnost se pohybovala od 10 do 40 cm, však obsahovaly značné množství keramických fragmentů, mazanice a drobných uhlíků.

Zámecká ulice. Doba halštatská, Platénická fáze KLPP. Sídlišť. Záchranný výzkum.

V období května a června 2004 byl s přestávkami prováděn záchranný výzkum na staveništi tělocvičny za místní církevní školou sv. Ludmily. Stavba je situovaná na rozhraní parcel č. 1414/1, 1414/2 a 1415 (ZM 1:25 000, mapový list 15-342 Hradec nad Moravicí, 123 mm od Z a 330 mm od J s.č.). Z této polohy jsou dlouhodobě známy archeologické doklady pravěkého a slovanského osídlení. V nejtěšnější blízkosti zkoumané plochy byl autorem této zprávy naposledy prováděn archeologický výzkum v roce 1997, kdy zde byly v nejspodnějších horizontech nad podloží zachyceny pozůstatky sídlištní vrstvy obsahující keramický materiál z období halštatského osídlení místní ostrožny.

Nyní dotčená plocha leží od dříve zkoumané pár metrů západním směrem a byla na ní postavena budova školní kotelny. K průzkumu mohlo být tedy v daném místě překročeno až po její demolici a odstranění panelového dláždění přilehlého dvorku. Archeologickým výzkumem byly prioritně zkoumány výkopy pro základy novostavby. Ta využívá z velké části základů rušené kotelny, jen v severozápadní části si půdorys novostavby vyžádal výkop základů nových. Celá plocha bohu-

Obr. 4. Hradec nad Moravicí. Lokalizace výzkumů.
Hradec nad Moravicí. Kartierung der Grabungsstelle.